

EUROOPAN PARLAMENTTI

1999

2004

Istuntoasiakirja

LOPULLINEN
A5-0051/2002

25. helmikuuta 2002

MIETINTÖ

Komission tiedonanto Euroopan unionin tiedotus- ja viestintäpolitiikan uudesta yhteistyökehyksestä
(KOM(2001) 354 – C5-0465/2001 – 2001/2192(COS))

Kulttuuri-, nuoriso-, koulutus-, tiedonvälitys- ja urheiluvaliokunta

Esittelijä: Ole Andreasen

SISÄLTÖ

	Sivu
ASIAN KÄSITTELY	4
PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS.....	5
PERUSTELUT	13
BUDJETTIVALIOKUNNAN LAUSUNTO.....	18
KANSALAISVAPAUKSIEN JA -OIKEUKSIEN SEKÄ OIKEUS- JA SISÄASIOIDEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO	21

ASIAN KÄSITTELY

Komissio välitti 29. kesäkuuta 2001 päivätyllä kirjeellä Euroopan parlamentille tiedonantonsa Euroopan unionin tiedotus- ja viestintäpolitiikan uudesta yhteistyökehiksestä (KOM(2001) 354 – 2001/2192(COS)).

Parlamentin puhemies ilmoitti 22. lokakuuta 2001 pidetyssä istunnossa lähettäneensä kyseisen tiedonannon asiasta vastaavaan kulttuuri-, nuoriso-, koulutus-, tiedonvälitys- ja urheiluvaliokuntaan sekä lausuntoa varten budjettivaliokuntaan ja kansalaisvapauksien ja -oikeuksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokuntaan (C5-0465/2001).

Parlamentin puhemies ilmoitti istunnossa 13. joulukuuta 2001 lähettäneensä kyseisen tiedonannon lausuntoa varten myös perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokuntaan.

Kulttuuri-, nuoriso-, koulutus-, tiedonvälitys- ja urheiluvaliokunta nimitti 18. syyskuuta 2001 pidetyssä kokouksessa esittelijäksi Ole Andreasenin.

Valiokunta käsittelee komission tiedonantoa ja mietintöluonnosta 20. marraskuuta 2001, 8. tammikuuta 2002 ja 19. helmikuuta 2002 pitämissään kokouksissa.

Viimeksi mainitussa kokouksessa se hyväksyi päätöslauselmaesityksen yksimielisesti.

Äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Michel Rocard (puheenjohtaja), Vasco Graça Moura (varapuheenjohtaja), Theresa Zbell (varapuheenjohtaja), Ole Andreasen (esittelijä, Marieke Sanders-ten Holten puolesta), Alexandros Alavanos, Pedro Aparicio Sánchez, Christopher J.P. Beazley, Michael Cashman (Renzo Imbenin puolesta työjärjestyksen 153 artiklan 2 kohdan mukaisesti), Marielle de Sarnez, Janelly Fourtou (Francis Decourrièren puolesta), Geneviève Fraisse, Jas Gawronski (Mario Mauron puolesta), Ruth Hieronymi, Ulpu Iivari, Maria Martens, Pietro-Paolo Mennea, Juan Ojeda Sanz, Gérard Onesta (Luckas Vander Taelenin puolesta), Barbara O'Toole, Doris Pack, Roy Perry, Christa Prets, Felekna Uca, Gianni Vattimo, Alejo Vidal-Quadras Roca (Domenico Mennittin puolesta työjärjestyksen 153 artiklan 2 kohdan mukaisesti), Eurig Wyn, Stavros Xarchakos, Sabine Zissener ja Olga Zrihen Zaari (José María Mendiluce Pereiron puolesta työjärjestyksen 153 artiklan 2 kohdan mukaisesti).

Budjettivaliokunnan ja kansalaisvapauksien ja -oikeuksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan lausunnot ovat tämän mietinnön liitteenä; perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunta päätti 27. marraskuuta 2001 olla antamatta lausuntoa.

Mietintö jätettiin käsiteltäväksi 25. helmikuuta 2002.

Tarkistusten jättämisen määräaika ilmoitetaan sen istuntojakson esityslistaluonnoksessa, jonka aikana mietintöä käsitellään.

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

Euroopan parlamentin päätöslauselma komission tiedonannosta Euroopan unionin tiedotus- ja viestintäpolitiikan uudesta yhteistyökehyksestä (KOM(2001) 354 – C5-0465/2001 – 2001/2192(COS))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission tiedonannon (KOM(2001) 354 – C5-0465/2001),
- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 1 artiklan, jonka mukaan "päätökset tehdään mahdollisimman avoimesti ja mahdollisimman lähellä kansalaisia", sekä EY:n perustamissopimuksen 255 artiklassa vahvistetut avoimuuden vaatimukset, joiden perusteella lainsäädännöstä vastaavat toimielimet velvoitetaan sallimaan niiden asiakirjoihin tutustuminen,
- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen liitteenä olevan jäsenvaltioiden antaman julistuksen N:o 17 oikeudesta saada tietoja,
- ottaa huomioon Nizzan sopimuksen liitteessä olevien, Nizzan konferenssin hyväksymien julistusten 23 kohdan eli julistuksen unionin tulevaisuudesta,
- ottaa huomioon 14. heinäkuuta 1993¹ antamansa päätöslauselman Euroopan unionin tiedotuspolitiikasta,
- ottaa huomioon 10. joulukuuta 1996² antamansa päätöslauselman kansalaisten ja yhteiskunnallisten toimijoiden osallistumisesta Euroopan unionin toimielinjärjestelmään,
- ottaa huomioon 19. marraskuuta 1997³ antamansa päätöslauselman Amsterdamin sopimuksesta,
- ottaa huomioon 14. toukokuuta 1998 antamansa päätöslauselman Euroopan unionin tiedotus- ja viestintäpolitiikasta,
- ottaa huomioon 14. maaliskuuta 2001⁴ (B5-0174/2001) antamansa päätöslauselman Euroopan unionin tiedotus- ja viestintäpolitiikasta,
- ottaa huomioon tiedotusta käsittelevän toimielinten välisen työryhmän suosituksesta 23. lokakuuta 2001 hyväksytyt asiakirjat, jotka koskevat parlamentin tiedotustoimistojen uutta toimenkuvausta, komission edustustojen päälliköiden uutta roolia sekä tiedotustoimistojen ja edustustojen yhteistyön uusia käytännesääntöjä,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 47 artiklan 1 kohdan,
- ottaa huomioon kulttuuri-, nuoriso-, koulutus-, tiedonvälitys- ja urheiluvaliokunnan

---

¹ EYVL C 268, 4.10.1993.

² EYVL C 20, 20.1.1997, s. 31.

³ EYVL C 371, 8.12.1997, s. 99.

⁴ EYVL C 343, 5.12.2001, s. 571.

mietinnön ja budjettivaliokunnan sekä kansalaisvapauksien ja -oikeuksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan lausunnot (A5-0051/2002),

- A. katsoo unionin tiedotuspolitiikan edellyttävän tiivistä yhteistyötä Euroopan unionin toimielimissä ja niiden välillä, jotta tiedotustoiminnan tulokset eivät kärsisi tahattomasta selkeyden puutteesta,
- B. katsoo, että avoimuus, erilaisten mielipiteiden esille tuominen ja objektiivisuus ovat välttämättömiä kaiken tiedotus- ja viestintäpolitiikan uskottavuuden kannalta,
- C. ottaa huomioon, että Euroopan parlamentin vaalien keskimääräinen osallistumisprosentti laski 65,9 prosentista (1979) 49,4 prosenttiin (1999); katsoo, että tämän suuntauksen muuttaminen on välttämätöntä Euroopan parlamentin ja unionin demokraattisen legitimiuden vahvistamiseksi,
- D. katsoo, että tiedotus- ja viestintäpolitiikan olisi oltava johdonmukaista, tehokasta ja ennakoivaa,
- E. ottaa huomioon, että 58 prosenttia kansalaisista¹ tuntee olevansa hyvin kiintynyt tai melko kiintynyt Eurooppaan,
- F. ottaa kuitenkin huomioon, että vain 48 prosenttia kansalaisista pitää jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana,
- G. ottaa huomioon, että 58 prosenttia 15 jäsenvaltion kansalaisista² katsoo, että Euroopan unionin tärkeimmät toimielimet ovat merkittäviä Euroopan unionissa elämisen kannalta,
- H. ottaa huomioon, että Euroopan parlamentti on luotettavin toimielimistä, koska 53 prosenttia kansalaisista³ luottaa siihen,
- I. ottaa huomioon, että televisio on suosituin (62 prosenttia)⁴ väline Euroopan unionia koskevien tietojen hankkimiseksi; katsoo kuitenkin, että toimielimet käyttävät televisiota tiedotusvälineenä melko rajoittuneesti,
- J. ottaa huomioon, että 40 prosentilla 15 Euroopan unionin kansalaisista oli käytettävissään Internet-yhteys vuonna 2001 ja että vuonna 2010 osuuden arvellaan olevan 75 prosenttia,
- K. katsoo, että komissio käyttää suhteettoman suuren osan tiedotusbudjetistaan painettuihin julkaisuihin,
- L. katsoo, että toimielinten pitäisi kanavoida enemmän resursseja tiedotukseen ja yhteydenpitoon Internetin välityksellä, sillä Internet saavuttaa suuren osan väestöstä hyvin pienin kustannuksin,
- M. ottaa huomioon, että 43 prosenttia Euroopan parlamentin PO III:n talousarviosta käytetään nykyisin vierailijaryhmiin; ottaa huomioon, että vierailijaryhmiä koskevaa talousarviota

---

¹ Eurobarometer 54, 2001, cp. 2.1.

² Eurobarometer 55, 2001, cp. 4.5.

³ Eurobarometer 55, 2001, cp. 2.4.

⁴ Eurobarometer 55, 2001, cp. 4.3.

kasvatetaan vuonna 2002,

- N. katsoo Euroopan unionin tiedotus- ja viestintäpolitiikan onnistuneen (poistetaan) hyvin euron käyttöön ottamista koskevassa tiedotuskampanjassa, koska jäsenvaltiot ja toimielimet tekivät tehokasta yhteistyötä, ja tämän olisi toimittava tulevien tiedotuskampanjoiden mallina,
- O. katsoo, että Euroopan parlamentin jäsenten nykyistä laajempi osallistuminen kansallisiin poliittisiin keskusteluihin parantaisi kansalaisten tietoisuutta Euroopan parlamentista,
- P. katsoo, että kansallisten parlamenttien jäsenten nykyistä laajempi osallistuminen Euroopan poliittisiin keskusteluihin parantaisi kansalaisten tietoisuutta Euroopan unionista ja sen vaikutuksista kansalaisten arkeen,
- Q. katsoo, että Euroopan unionin monimutkaiset ja vaikeaselkoiset päätöksentekomenettelyt haittaavat kansalaisille tiedottamista ja viestintää heidän kanssaan,
- R. ottaa huomioon, että Euroopan unionin merkitys koko maailman kannalta on laajentumassa ja katsoo erityisesti, että Euroopan unionin laajentuminen tekee välttämättömäksi tiedotusta, viestintää ja tietoisuuden lisäämistä koskevan politiikan, joka on järjestelmällisempi ja vaikuttaa tehokkaammin väestön keskuudessa ja lisää unionin näkyvyyttä maailmanlaajuisesti; katsoo lisäksi, että näihin toimiin on annettava riittävästi rahoitusta,
- S. katsoo, että komission toteuttaman tiedotus- ja viestintäpolitiikan tulee ilmentää kaikkien toimielinten tavoitteita ja toimintoja, koska ne rahoitetaan Euroopan unionin talousarvioista,
  - 1. pitää komission tiedotus- ja viestintätoiminnassa vuoden 2001 alusta lähtien toteutettuja institutionaalisia muutoksia myönteisinä;
  - 2. pitää tiedotusta käsittelevässä toimielinten välisessä ryhmässä toteutettua komission ja parlamentin uudistettua ja hedelmällistä yhteistyötä myönteisenä, koska siinä otetaan huomioon kummankin toimielimen autonomia; korostaa kuitenkin, että toimielinten välisen ryhmän kautta tehtävää yhteistyötä on edelleen lujitettava;
  - 3. edellyttää Euroopan unionin toimielinten kaiken tiedotus- ja viestintätoiminnan aiheellista hajauttamista, vastuun ja rahoitusresurssien hajauttaminen mukaan lukien, parlamentin noudattaman käytännön mukaisesti;
  - 4. edellyttää suuntaviivojen koordinoimista, jotta lähetetyissä viesteissä ei olisi ristiriitaisuuksia, jotta infrastruktuuri ei olisi kahtalainen ja jotta viestintään osallistuvien laitosten välistä yhteistyötä voitaisiin syventää;
  - 5. pitää myönteisenä ilmaisen interaktiivisen "Europe Direct" -tiedotuspalvelun tarjoamista kansalaisille, jotka voivat esittää kysymyksiä oikeuksistaan ja Euroopan unionin politiikkojen heille tarjoamista mahdollisuuksista ja saada vastaukset nopeasti omalla kielellään; kehottaa komissiota varmistamaan, että tämä palvelu on toimielinten yhteinen, saatavissa Internetin välityksellä ja linkitetty muihin apupalveluihin, joita tiedotuslinkit tarjoavat Euroopan unionin ja ehdokasvaltioiden alueella;

6. pitää huolestuttavana, että komission tiedotus- ja viestintätoiminnan monivuotista kokonaisumenokehystä (B3-3-osasto) aiotaan supistaa; katsoo, että vuosiksi 2003 ja 2004 olisi varattava käyttöön varoja, joilla voidaan toteuttaa yhteinen tietoisuuden lisäämiseen tähtäävä kampanja kesäkuussa 2004 järjestettäviä Euroopan parlamentin vaaleja varten;
7. kehottaa mahdollisimman hyvän tiedotuksen ja viestinnän varmistamiseksi kaikkia Euroopan unionin toimielimiä noudattamaan seuraavia periaatteita:
  - puolueeton tiedottaminen, joka ei sisällä propagandaa,
  - tosiasioihin perustuva tiedottaminen,
  - monipuolinen ja tasapainoinen tiedottaminen;
8. kehottaa tukemaan voimakkaammin jäsenvaltioissa lähellä kansalaisia jo toimivia tiedotusverkostoja (Eurooppa-talot, Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin komissio, tietopisteet, Eurooppa-talojen kansainvälinen yhdistys, Eurooppa-liike jne.);
9. korostaa, että tiedottaminen on yleensäkin räätälöitävä täsmällisemmin tärkeimmille kohderyhmille, kuten naisille, 16–20-vuotiaille nuorille, ikääntyneille henkilöille, maaseutuyhteisöille, koululaisille, opettajille, pk-yrityksille, päätöksentekijöille ja mielipiteenmuokkaajille;
10. katsoo, että kaikki erityisille kohderyhmille, asiantuntijoille, mielipidevaikuttajille ja suurelle yleisölle suunnatut tiedotus- ja viestintätoimet, jotka koskevat toimielinten toimintaa ja hyväksytyjen politiikkojen sisältöä, olisi toteutettava mahdollisuuksien mukaan Euroopan unionin toimielinten yhteiskampanjoina;
11. katsoo, että Euroopan unionin tiedotuskampanjastrategioiden olisi toimittava kahdella tasolla:
  - a) ensisijaisena tavoitteena olisi oltava tiedotuksen ja viestinnän keskittyminen kansalaisten arkeen läheisesti liittyviin asioihin (esim. elintarvikkeiden turvallisuus, euro, työllisyys, turvallisuus, ympäristö, liikenne jne.),
  - b) samanaikaisesti toteutettavia kampanjoita, joissa käsitellään Euroopan unionin tärkeimpiä haasteita (esim. Euroopan tulevaisuus, laajentuminen, seuraava perussopimus, globalisaatio, oikeus- ja sisäasiat, hyvä hallintotapa, Euroopan perusoikeuskirjan edistäminen jne.), on pidettävä täydentävinä, mutta merkittävänä kampanjoina;
12. suosittelee, että Euroopan unionin toimielimet, etenkin komissio ja parlamentti, tiedottavat ja viestivät, kouluissa, oppilaitoksissa, työpaikoilla ja muilla julkisilla paikoilla; korostaa, että tiedot on annettava kyseisten vastaanottajien ikä, kypsyys ja tietämys huomioon ottaen ja kunnioittaen samalla Euroopan integraatiota koskevien näkemysten ja ehdotusten monimuotoisuutta;

13. korostaa, että on tarpeen antaa enemmän tietoa toimittajille, toimitussihteereille ja päätoimittajille; kehottaa yhteisön toimielimiä kehittämään näitä ryhmiä sekä tulevia toimittajia varten yhteistyössä näiden koulujen ja oppilaitosten kanssa erityisiä koulutusohjelmia, jotka liittyvät eurooppalaisiin mekanismeihin ja asioihin;
14. kehottaa luomaan Euroopan parlamenttiin "koulutusyksikön", jolla on riittävästi varoja seuraavien tavoitteiden saavuttamiseksi:
  1. toimia tiedotuspisteenä kaikissa asioissa, jotka liittyvät Euroopan kansalaisuutta koskevaan koulutukseen (hankkeet ja ohjelmat Euroopan unionissa ja ehdokasvaltioissa jne.)
  2. toimia eurooppalaisen tason keskustelufoorumina Euroopan unionissa ja ehdokasvaltioissa vaikuttavien toimijoiden ja hankkeisiin osallistujien välillä
  3. tuottaa sopivia pedagogisia välineitä (tiedotusaineisto, havaintovälineet, teemakampanjat jne.);
15. katsoo, että parlamentin olisi pidettävä omien päätöksentekoprosessiensa lähtökohtana avoimuutta ja että sen olisi toistuvasti kehotettava muita toimielimiä, lähinnä neuvostoa ja komissiota, ottamaan avoimuus mahdollisimman hyvin huomioon ja päättämään Euroopan parlamentin vaatimista perustavanlaatuisista uudistuksista valmistelukunnassa, jotta Euroopan unionin demokraattinen legitimiys vahvistuisi kansalaisten mielissä;
16. kehottaa komissiota vauhdittamaan ja virkeyttämään jäsenvaltioissa toimivien eurotietokeskusten toimintaa sekä parantamaan niiden tehokkuutta Euroopan unionia koskevan tiedon välittäjinä;
17. kehottaa komissiota harjoittamaan vastaavaa poliittista tiedotustoimintaa kuin kaikki hallitukset, esimerkiksi julkaisemaan vuosittain yhteisön rahoitusta saavia julkisia hankkeita koskevat suunnitelmat näiden hankkeiden vastaanottajajäsenvaltioiden tiedotusvälineissä, tai siten, että komission jäsenet osallistuvat säännöllisesti alueellisiin tiedotustilaisuuksiin ja ovat läsnä valtiollisissa tai alueellisissa tilaisuuksissa, jotka liittyvät eurooppalaisiin toimiin siten, että tällä ei rajoiteta hyviä yhteistyösuhteita kyseisiin kansallisiin tai alueellisiin viranomaisiin ja pyritään komission jäsenen osallistumisen kautta tarjoamaan kansalaisille eurooppalainen viitekehys;
18. kehottaa komissiota laatimaan vuoden 2003 alusta lähtien yksityiskohtaisia vuosikertomuksia, joissa käsitellään unionin tiedotus- ja viestintäpolitiikkaa ja jotka perustuvat toimielinten antamiin tietoihin, rahoitusnäkökohdat mukaan lukien, sekä antamaan arvioita unionin tiedotus- ja viestintäpolitiikasta;
19. kehottaa parlamenttia laatimaan yksityiskohtaisia vuosikertomuksia parlamentin tiedotus- ja viestintäpolitiikasta sekä tulevia toimia koskevan vuotuisen toimintasuunnitelman, joka sisältää myös parlamentin tiedotus- ja viestintäpolitiikan rahoitukselliset näkökohdat;
20. kehottaa komissiota antamaan laajan katsauksen unioniin kuulumattomissa maissa toistaiseksi toteutetuista tiedotus- ja viestintätoimista sekä monivuotisen, kattavan ja koordinoitun arvion ohjelmasta ja budjetista;

21. ehdottaa, että parlamentin olisi käynnistettävä unionin tiedotus- ja viestintäpolitiikkaa koskeva vuosittainen keskustelu, joka perustuu komission kertomukseen sekä asiasta vastaavan Euroopan parlamentin valiokunnan mietintöön;
22. ehdottaa, että tiedottamista käsittelevän toimielinten välisen työryhmän olisi kokoonnettava vähintään kahdesti vuodessa, arvioitava toimintaa säännöllisesti, ehdotettava toiminnan kehittämistä koskevia asianmukaisia suuntaviivoja ja raportoitava Euroopan toimielimille;
23. kehottaa Euroopan unionin toimielimiä, erityisesti komissiota, parlamenttia ja neuvostoa, tunnistamaan tiedotus- ja viestintätoimien koordinoitutarpeen;
24. pitää erittäin tärkeänä, että neuvosto ja jäsenvaltiot osallistuvat Euroopan unionin yleiseen tiedotus- ja viestintäpolitiikkaan;
25. kehottaa kaikkia Euroopan unionin toimielimiä yksinkertaistamaan tiedotus- ja viestintäpolitiikan päätöksentekomenetelmiä ja käyttämään kaikissa virallisissa asiakirjoissa yksinkertaista ja selkeää kieltä, jotta tiedottaminen ja viestintä nopeutuisi ja paranisi;
26. kehottaa toimielimiä hyödyntämään päteviä tiedottajia, kuten lehtimiehiä ja viestinnän ammattilaisia, tarjotakseen mahdollisimman hyviä tietoja ymmärrettävässä muodossa;
27. kehottaa kehittämään kattavan suhdetoiminta- ja viestintästrategian kaikkia Euroopan unionin työn osa-alueita varten;
28. kannattaa nykyisten alueellisten tai alueiden rajat ylittävien televisiokanavien ja organisaatioiden, kuten EBU (European Broadcasting Union), CIRCOM (European Association of Regional Televisions), ja kansainvälisten uutistoimistojen yhteistyötä ja tukea uusille kanaville, jotka toimivat tehokkaana paikallisena tiedotusyhteytenä eurooppalaista kanavaa varten; kehottaa komissiota tekemään toteutettavuustutkimuksen Euroopan C-SPAN-kaapelitelevisioyhtiöstä, joka tarjoaisi kansalaisille relevantteja uutisia ja tietoja Euroopan unionin asioista;
29. katsoo, että unionin on lisättävä audiovisuaalisten alojen toimintaa ja edistämistä erityisesti tutkimalla uusia yhteistuotantomahdollisuuksia sekä uusilla televisio- ja radiokanavilla ja erityisesti ehdokasvaltioissa;
30. myöntää, että Europe by Satellite -järjestelmään (EbS) on kohdennettava lisävaroja, jotta siitä voisi tulla eräs maailman tärkeimmistä Euroopan unionin asioita käsittelevistä tietolähteistä, ja kehottaa tekemään EbS-järjestelmää tunnetuksi erityisesti toimittajien, lähetystoimintaa harjoittavien järjestöjen ja kansalaisjärjestöjen keskuudessa;
31. edellyttää, että tärkeimpien toimielinten eri verkkosivustot on organisoitava uudelleen; katsoo, että komission, neuvoston, yhteisöjen tuomioistuimen ja muiden tärkeimpien toimielinten olisi käytettävä yhteistä palveluporttia, jotta kansalaiset saisivat monipuolisemman käsityksen Euroopan unionin politiikasta ja lainsäädännöstä; katsoo, että virallisilta verkkosivustoilta olisi päästävä kansalaisjärjestöjen, erilaisten yhdistysten tai tiedotusvälineiden tai Euroopan parlamentin jäsenten ylläpitämille epävirallisille sivustoille; katsoo, että Euroopan unionin tietolähteisiin olisi sisällytettävä kattava

reaaliaikainen lehdistöarkisto, jossa hyödynnettäisiin kehittyntä hakukonetta ja jonka yhteydessä olisi nopeat ja tehokkaat neuvontapalvelut;

32. kehottaa Euroopan unionin toimielinten kansallisia toimistoja paljon aktiivisempaan toimintaan kansalaisten saavuttamiseksi; kehottaa yhteisön toimielimiä perustamaan keskus- ja hajautetun tason "nopean toiminnan yksiköitä", jotta voidaan oikaista tiedotusvälineiden Euroopan unionista antamat väärät tai ristiriitaiset tiedot;
33. kehottaa budjettivallan käyttäjiä myöntämään suhdetoiminnan PO:lle tarvittavat henkilöresurssit, jotta parlamentti olisi näkyvämmiin esillä Internetissä;
- 34.kehottaa investoimaan voimakkaasti parlamentin videokonferenssilaitteisiin, jotta parlamentin jäsenten yhteyksiä vaalipiireihinsä voidaan helpottaa;
35. suosittelee, että kansalaisten olisi päästävä maksutta hakukoneella varustettuun Euroopan unionin asiakirjatietokantaan Celexiin;
36. pitää myönteisinä Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimiston suunnitelmia sellaisen palveluporttijärjestelmän käyttöön ottamisesta, joka mahdollistaa kaikkien toimielinten, laitosten ja virastojen julkaisujen tulostamisen pyydettyä;
37. ehdottaa, että vakiinnutetaan periaate, jonka mukaan kaikki painettu materiaali julkaistaan myös sähköisessä muodossa; ehdottaa lisäksi, että Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimiston työskentelyä ja tehtäviä olisi tarkistettava siten, että viraston toiminnan painopistettä siirrettäisiin painetusta materiaalista audiovisuaaliseen ja sähköiseen aineistoon, mukaan luettuna tarvittavien PowerPoint-esitysten laatiminen;
38. kehottaa komissiota perustamaan yhdessä parlamentin kanssa kaikkiin jäsen- ja ehdokasvaltioihin "Euroopan unionin taloja" (näitä ei pidä sekoittaa jo olemassa oleviin ja erittäin hyvin toimiviin "Les maisons d'Europe" -järjestöihin), jotka toimisivat kansallisella ja mahdollisesti alueellisella tasolla, ja tarjoamaan näiden talojen resursseja Euroopan yhdentymistä käsittelevien järjestöjen käyttöön;
39. pyytää kansallisia hallituksia ja parlamentteja osallistumaan näiden talojen toimintaan, jotta varmistetaan yhteisten prioriteettien toteutus mahdollisimman tehokkaasti; kehottaa siksi kansallisia, alueellisia ja paikallisia viranomaisia osallistumaan eurotietopisteiden toimintaan ja yhteisön toimielimiä lisäämään yhteistyötä jäsenvaltioiden kansallisten parlamenttien kanssa esimerkiksi kansallisten parlamenttien jäsenten harjoittelujaksojen avulla;
40. uskoo, että Euroopan unionin talot helpottaisivat "yhdellä luukulla asioimista" Euroopan kansalaisten etsiessä tietoja unionin toiminnasta ja yksityiskohtia Euroopan unionin toimielinten erityisten vastuualueiden hoitamisesta; katsoo, että Euroopan unionin talojen tulisi olla kansalaisten helposti käytettävissä ja näkyviä;
41. suosittelee, että Euroopan unionin toimielinten hajautettua ja paikallista läsnäoloa on voimistettava lisäämällä asianmukaisesti taloudellisia resursseja ja henkilöresursseja ja harkitsemalla uudelleen talousarvio-osuutta, joka kohdennetaan jäsenvaltioiden pääkaupungeissa toimiville Euroopan unionin taloille, sekä kehittämällä eurotietopisteiden kaltaisten alueellisten keskusten toimintaa;

42. pitää vierailijaryhmiä merkittävänä välineenä, jolla unionia lähennetään kansalaisiin; pitää tärkeänä, että vierailujen laadullisesta parantamisesta teetetään tutkimuksia, jotta vierailujen tehokkuutta ja kustannusvastaavuutta saadaan kohennettua;
43. epäilee, ovatko vierailijaryhmien aiheuttamat kustannukset oikeasuhteisia Euroopan parlamentin pääosaston III kokonaisbudjettiin nähden ja kehottaa analysoimaan vierailijaryhmien vaikutuksen ja arvon;
44. kannattaa ajatusta Brysseliin perustettavasta toimielinten yhteisestä vierailijakeskuksesta, jossa olisi nykyaikaiset tekniset audiovisuaaliset laitteet;
45. edellyttää budjettivarojen uudelleen kohdentamista tässä mietinnössä asetettujen painopisteiden mukaisesti (lehdistöpalvelut, audiovisuaalisen alan yksikkö, Internet-palvelut ja vierailijaryhmät);
46. kehottaa komissiota tekemään kuuden kuukauden kuluessa laskelman tässä mietinnössä esitettyjen toimien toteuttamisesta aiheutuvista kustannuksista;
47. palauttaa mieleen, että vuoden 1996 talousarviossa otettiin käyttöön toimielinten väliseen yhteistyöhön perustuva järjeistämismenettely, jonka tavoitteena oli saada aikaan hallinnollisten ja inhimillisten voimavarojen synergia ja parempi vastine Euroopan veronmaksajien rahoille;
48. aikoo jatkaa uudelleenorganisointiprosessia vuonna 2003 erityisesti keskittämällä edelleen tämän politiikan välineitä ja luomalla realistisen ohjelman säästöjen aikaansaamiseksi hallinto- ja henkilöstömenoissa;
49. vahvistaa, että tiedotus- ja viestintäpolitiikka kuuluu selvästi komission toimivaltaan, kuten esitetään 6. toukokuuta 1999 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa, ja katsoo siksi, että ei tarvita erityistä oikeusperustaa;
50. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle, Euroopan unionin muille toimielimille ja elimille sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.

PERUSTELUT

Johdanto

Mietinnöllä pyritään kehittämään Euroopan unionin uutta tiedotus- ja viestintästrategiaa, jolla parannetaan kansalaisten tietämystä unionin luonteesta.

Euroopan unioni joutuu kohtaamaan lähivuosina merkittäviä haasteita, joista suurin on epäilemättä Manner-Euroopan yhdistävä laajentuminen. Euroopan unionin toimielinrakenteiden luomisen päätösvaiheet ja syyskuun 11. päivän 2001 jälkeinen uusi maailmanjärjestys ovat myös kysymyksiä, jotka edellyttävät unionin kansalaisten vankkaa tukea ja demokraattista legitimiyyttä.

Uuden tiedotus- ja viestintäpolitiikan päämääränä on tiedottamisesta ja viestinnästä huolehtiminen kansalaisten haluamalla tavalla, jotta kansalaiset kokisivat unionin läheisemmäksi.

Viestin perillemeno on ongelmallista, koska Brysselin ja kansalaisten välillä vallitsee luottamuspula. Alle 50 prosenttia kansalaisista katsoo hyötyvänsä maansa Euroopan unionin jäsenyydestä¹ ja ainoastaan 26 prosenttia on halukas osallistumaan Euroopan asioista käytävään keskusteluun².

Euroopan parlamentin vaaleihin osallistuminen noudattaa samaa valitettavaa suuntausta. Ensimmäisten, vuonna 1979 järjestettyjen, vaalien osallistumisprosentti oli 63. Seuraavien vaalien osallistumisaste oli 61 prosenttia (1984), 58,5 prosenttia (1989), 56,8 prosenttia (1994) ja 49,4 prosenttia (1999). Euroopan unionista saatavan käsityksen on muututtava, jotta osallistumisprosentti kasvaisi tuleviin vaaleihin mennessä, mikä vahvistaisi Euroopan parlamentin ja siten koko unionin demokraattista legitimiyyttä.

Toisena päähaasteena on propagandan välttäminen toimielimistä kerrottaessa. Aiemmat virheet on tunnustettava, jotta uudet virheet voitaisiin välttää tulevaisuudessa. Tiedotuksen ja viestinnän on oltava mahdollisimman luotettavaa, puolueetonta, moniarvoista ja vastuuntuntoista.

Tiedotuksen moniarvoisuus voitaisiin varmistaa esim. esittämällä myös muita näkökulmia siten, että toimielinten verkkosivustoille luotaisiin yhteyksiä muihin sivustoihin.

Lähtökohtana on pidettävä sitä, ettei Euroopan unioni voi tiedottaa kaikille kansalaisille ja kohderyhmille kaikista asioista samanaikaisesti. Tietyt aiheet on asetettava kiireellisesti etusijalle. Euroopan unionin tiedotuskampanjoiden on toimittava kahdella tasolla. Ensisijaisessa tiedotuksessa ja viestinnässä on keskityttävä kansalaisten arjen kannalta läheisiin asioihin (esim. elintarvikkeiden turvallisuus, euro, työllisyys, turvallisuus, ympäristö, liikenne, ihmisenetiikka jne.). Samanaikaisesti toteutettavia kampanjoita, joissa käsitellään esim. laajentumista, Euroopan tulevaisuutta ja turvallisuusnäkökohtia, on myös pidettävä merkittävänä kampanjoina.

Kohderyhmät

---

¹ Eurobarometer 55, heinäkuu 2001, s. 11.

² Eurobarometer 55, heinäkuu 2001, s. 76.

Tietyt mahdollisimman täsmällisesti rajatut kohderyhmät on myös asetettava etusijalle. Tällaisia ryhmiä voisivat olla esim. naiset, 16–20-vuotiaat nuoret, maaseutuyhteisöt, koululaiset, lehtimiehet, opettajat, pk-yritykset sekä päätöksentekijät.

Esittelijä katsoo, ettei tiedotuksen vastaanottajia pidä aliarvioida esittämällä liian siloteltuja tai yksinkertaistettuja tietoja. Tiedotus on toteutettava ottaen huomioon vastaanottajien ikä, kypsyys ja tietämystaso ja samalla on huolehdittava Euroopan yhdentymistä koskevien näkökulmien ja ehdotusten monipuolisuudesta.

Hajauttaminen ja koordinointi

Mietinnön pääsanomana on hajauttaminen ja koordinointi. Esittelijä pitää Euroopan unionin tiedotus- ja viestintätoimien mahdollisimman laajaa hajauttamista parhaana keinona unionin lähentämiseksi kansalaisiin. Alue- tai paikallistason tiedottajat ovat selvästi parhaissa asemissa tarjotakseen tietoja tietyllä alueella. Lisäksi on selvää, että mitä lähempänä kansalaisia tiedottaja toimii, sitä parempi on hänen uskottavuutensa. Hajauttamisasteen nostaminen vaikuttaa myös ilmeisimmältä tavalta kohderyhmien hienosäätöä ajatellen. Hajauttaminen koskee sekä toimielinten vastuuta että niiden taloudellisia resursseja.

Kansalaisille suunnatun tiedottamisen ja heidän kanssaan harjoitettavan viestinnän koordinointi on sekin välttämätöntä, jotta toteutettavia toimia voitaisiin hyödyntää optimaalisesti. Toimielimillä ei ole nykyisin riittävästi tietoja toimielinten välisestä ja sisäisestä tiedotuksesta ja viestinnästä. Komission eri pääosastojen tiedotustoimien koordinointi on hyvin rajoittunutta tai täysin olematonta. Jäsenvaltioiden pääkaupungeissa sijaitsevien komission edustustojen välinen koordinointi vaikuttaa kehittyneemmältä kuin Brysselissä toimivien pääosastojen koordinointi.

Esittelijän mielestä komissiota voitaisiin pyytää laatimaan vuosittain kaikkea Euroopan unionin tiedotus- ja viestintäpolitiikkaa koskeva kertomus, rahoitusnäkökohdat mukaan lukien. Kertomuksessa olisi myös arvioitava kulloinkin noudatettavaa politiikkaa. Lisäksi esittelijä ehdottaa, että Euroopan parlamentissa järjestettäisiin vuosittain keskustelu Euroopan unionin tiedotus- ja viestintäpolitiikan silloisesta tilanteesta, jotta kansalaisiin luotavat yhteydet saisivat ansaitsemansa arvostuksen.

Välineet

Euroopan unionin tulevassa tiedotus- ja viestintästrategiassa on syytä arvioida uudelleen, mitkä välineet soveltuvat parhaiten viestin perille saamiseen. Painettu materiaali (tiedotteet, esitteet ja kirjat) ovat toistaiseksi olleet etusijalla. Nykytekniikan mahdollistaman joukkotiedotuksen merkittävyys on tunnustettava. Tämä merkitsee, että tulevaisuudessa television ja internetin käyttö on asetettava etusijalle.

Televisio on kiistämättä suosituin kanava, jolta saadaan tietoja Euroopan unionista. Kaikkiaan 67 prosenttia kansalaisista käyttää televisiota saadakseen tietoja Euroopan unionista¹, kun taas kirjoja, esitteitä ja tiedotteita hyödyntää ainoastaan 11 prosenttia. Internetin käyttö vaihtelee tuntuvasti jäsenvaltioittain; kaikkiaan 11 prosenttia kansalaisista käytti sitä vuonna 2001.

Komissio on käyttänyt televisioviestinnässä hyväkseen Europe by Satellite -järjestelmää,

---

¹ Eurobarometer 55, heinäkuu 2001, s. 69.

Euronews-ohjelmaa ja Contact-makasiiniohjelmaa. Budjettirasitteista ja komission painopisteiden muuttumisesta johtuen Euronews-ohjelman ja Contact-makasiiniohjelman tuki lakkautetaan vaiheittain tulevina vuosina. Siten Euroopan unionin näkyvyys televisiossa supistuu entisestään. Esittelijä pitää muutosta valitettavana ja ehdottaa itsenäisen tv-kanavan luomista, jossa käsiteltäisiin Euroopan unionin politiikkaa. Euroopan unionin tason tv-kanavalle on useita kansallisia harkinnanarvoisia malleja: Yhdysvaltojen C-Span, BBC Parliament tai Saksan Phoenix parliamentary TV.

Television hyödyntämistä tiedottamisessa voitaisiin täydentää myös televisioimalla keskusteluja ja tekemällä media-alan yhteistyötä tärkeimpien televisiokanavien kanssa. Näillä toimilla voitaisiin myös elävöittää Euroopan parlamentin täysistuntokeskusteluja. Argumentoinnin olisi siis oltava poliittisesti rakentavaa ja siinä olisi esitettävä todellisia poliittisia vaihtoehtoja kuulijoille ja siten myös Euroopan parlamentin vaaleissa äänestäville.

Internetin yleistymisen tarkoittaa, että sen käyttö olisi asetettava selkeämmin etusijalle. Esittelijä pitää Eurooppa-verkkosivustoa ammattimaisena ja hedelmällisenä. Toimielinten verkkosivujen tulisi kuitenkin olla säännöllisesti päivitettäviä, hyvin organisoituja ja helppokäyttöisiä. Euroopan unionin tiedotus- ja viestintäpolitiikan johdonmukaisuuden kehittämiseksi olisi syytä harkita kaikkien lainsäädäntään osallistuvien toimielinten yhteistä palveluporttia, joka tarjoaisi optimaalisen katsauksen Euroopan unionin erityislainsäädäntöön.

Demokraattisen legitiimiyden puuttuminen on valitettavaa ja siihen on monia syitä. Eräs pääsyyistä on tiedottamisen ja viestinnän laadukkuudessa ilmenevät puutteet. Tietoja on tarjottu liikaa ja liian yleisluonteisesti esim. kääntämällä sama esite 11 kielelle. Tiedot eivät ole olleet riittävän täsmällisiä; niissä ei ole esim. ollut viittauksia eikä tosiasioita, ne ovat olleet jossain määrin ikävyyttäviä tai luonteeltaan propagandistisia. Ratkaisuna voisi olla asiantuntevien mediatyöntekijöiden mukaan ottaminen viestin perille menon varmistamiseksi.

Budjettinäkökohdat

Esittelijän mielestä on erittäin huolestuttavaa, että lehdistöasioista ja viestinnästä vastaavan pääosaston kaavaillut menot ovat kutistuneet. Tulevien vuosien ennakoitut menot ovat¹:

Monivuotinen arvio kokonaismenoista

a) Maksusitoumusmäärärahojen/maksumäärärahojen aikataulu (rahoitustoimet)

(miljoonaa euroa kolmen desimaalin tarkkuudella)

	2002*	2003	2004	2005	2006	Yhteensä
Maksusitoumukset	94,310	90,894	83,438	72,096	69,155	409,893
Maksut	86,910	83,762	76,891	66,439	63,728	377,730

Tämä kehitys on valitettavaa, vaikka menestyksekkään eurokampanjan – hintaviksi osoittautuneet – päätösvaiheet otettaisiin huomioon. Euroopan unionin demokraattinen

¹ KOM(2001) 354, s. 34.

* ATE 2002.

legitiimiys on vaakalaudalla lähivuosina ja tiedotus- ja viestintämenojen supistaminen antaisi kansalaisille ja toimielimille väärän signaalin.

Lisäksi Relex-pääosaston talousarviota on jo leikattu viime vuosien ja tulevien vuosien osalta. Euroopan unionin merkityksestä kolmannessa maailmassa vuonna 2002 kertova televisiotuotanto jää siis hyvin rajalliseksi, vaikka televisio onkin kiistatta paras väline viestin välittämiseen.

Euroopan parlamentti, PO III

Vaikka Euroopan unionin toimielimiin tehtävien vierailujen osallistujamäärät ovat melko vähäisiä, vierailuja pidetään tärkeinä tiedottamis- ja etenkin viestintäkeinoina. Toimielinten avoimuus ja kansalaisten ulottuvilla oleminen on epäilemättä erittäin tärkeää, jos kansalaisten toivotaan tuntevan unioni entistä läheisemmäksi. Euroopan parlamenttiin tehtävät vierailut tarjoavat lisäksi oivan keinon suoraan viestintään kansalaisten ja parlamentin jäsenten välillä. Euroopan parlamentissa käy vuosittain 550 000 vierailijaa. Budjettiresurssit on kuitenkin arvioitava uudelleen. PO III:n vuoden 2000 kokonaisbudjetti oli 24,7 miljoonaa euroa. Tästä määrästä kohdennettiin 43 prosenttia (10,8 miljoonaa euroa)¹ vierailijaryhmiin; painettuihin julkaisuihin, seminaareihin ja näyttelyihin käytettiin 28,5 prosenttia (7 miljoonaa euroa); audiovisuaalisiin ohjelmiin 10,5 prosenttia (2,6 miljoonaa euroa) ja infrastruktuuriin ja muihin kohteisiin 17,2 prosenttia (4,25 miljoonaa euroa). On syytä kysyä, onko tämä jakauma tasapainoinen.

Euroopan parlamentin audiovisuaalisen alan yksikkö tarjoaa erinomaisen televisio- ja radiolähetysvälineistön lehtimiehille ja muille ryhmille, mutta yksikkö on suhteellisen tuntematon muiden kuin säännöllisten käyttäjien rajatun ryhmän keskuudessa. Olisi syytä harkita audiovisuaalikeskuksen markkinoimista televisio- ja radioasemille kaikkialla Euroopassa. Toimielinten yhteistä audiovisuaalialan keskusta voitaisiin myös harkita eräänä vaihtoehtona.

PO III:n lehdistöpalveluja on myös arvioitava, jotta PO:n suhteellisen niukkaa talousarviota voidaan hyödyntää optimaalisesti. Vastaako tuotanto nykyaikaiselle tiedottamiselle asetettavia vaatimuksia? Jakautuvatko Brysselin/Strasbourgin henkilöstö ja pääkaupungissa sijaitsevien EP:n tiedotustoimistojen henkilöstö oikein?

Euroopan unionin talot jäsenvaltioissa

Pääkaupungeissa ja eräissä muissa tärkeissä kaupungeissa sijaitsevien EP:n tiedotustoimistojen ja komission edustustojen tulisi olla merkittävässä asemassa unionin lähentämiseksi kansalaisiin. Tavoitteena on, että toimielimet olisivat edustettuina myös paikallisesti ja kansalaisten tasolla eikä pelkästään Brysselissä. Koska toimielinten väliset asiat eivät ole suuren yleisön kannalta järin kiinnostavia, esittelijä katsoo, että komission ja Euroopan parlamentin sekä kansallisen hallituksen tai kansallisen parlamentin välinen tiivis yhteistyö on erittäin tärkeää. Toimielinten välinen tiimityöskentely ruokkii kansalaisten mielikuvaa yhdestä yhtenäisestä Euroopasta. Toisaalta sillä luodaan toimielinten välistä yhteistyötä. Kolmantena etuna ovat yhteiset resurssit, joiden ansiosta kustannuksia voidaan supistaa. Esittelijän mielestä on ehdottoman välttämätöntä, että kaikkien jäsen- ja

---

¹ Tällä katetaan lähinnä virallisista vierailijaryhmistä aiheutuvat kustannukset (vierailijoita on vuosittain n. 50 000).

ehdokasvaltioiden pääkaupunkeihin perustetaan yhteisiä Eurooppa-taloja, jotka ovat keskeisillä paikoilla ja helposti käytettävissä.

23. tammikuuta 2002

BUDJETTIVALIOKUNNAN LAUSUNTO

kulttuuri-, nuoriso-, koulutus-, tiedonvälitys- ja urheiluvaliokunnalle

Euroopan unionin tiedotus- ja viestintäpolitiikan
uusi yhteistyökehys
(KOM(2001) 354 – C5-0465/2001 – 2001/2192(COS))

Valmistelija: Markus Ferber

ASIAN KÄSITTELY

Budjettivaliokunta nimitti 1. lokakuuta 2001 pitämässään kokouksessa valmistelijaksi Markus Ferberin.

Valiokunta käsitteli lausuntoluonnosta 21. ja 22. tammikuuta 2002 pitämässään kokouksessa.

Tässä kokouksessa valiokunta hyväksyi seuraavat johtopäätökset yksimielisesti.

Äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Reimer Böge (puheenjohtajana), Anne Elisabet Jensen (varapuheenjohtaja), Markus Ferber (valmistelija), Ioannis Averoff, Kathalijne Maria Buitenweg, Joan Colom i Naval, Bárbara Dührkop Dührkop, Göran Färm, Salvador Garriga Polledo, Neena Gill, Catherine Guy-Quint, John Joseph McCartin, Jan Mulder, Juan Andrés Naranjo Escobar, Guido Podestà, Kyösti Tapio Virrankoski, Ralf Walter ja Brigitte Wenzel-Perillo.

LYHYET PERUSTELUT

Parlamentti on viime vuosina pyrkinyt kehittämään yhteistä tiedotuspolitiikkaa, jolla vastattaisiin Euroopan kansalaisten tätä unionin yleispalvelua koskeviin oikeutettuihin vaatimuksiin.

Budjettivaliokunnan laatimat suuntaviivat perustuvat seuraaviin periaatteisiin:

- yhteinen viestintä kunkin toimielimen autonomiaa kunnioittaen
- unionin näkyvyys perustamalla jäsenvaltioihin Eurooppa-taloja
- kumppanuuksien luominen kansallisten viranomaisten kanssa
- komission ja parlamentin yksiköiden välinen synergia
- toimintojen hajauttaminen
- erityisohjelman perustaminen tiedotuskampanjoille, jotka koskevan unionin ensisijaisia toimia (Prince), ja erityisen budjettikohdan varaaminen ohjelmalle (B3-306)
- enemmän vastinetta rahalle.

Näiden tavoitteiden toteutumisen seuraamiseksi parlamentti on asettanut toimielinten välisen työryhmän, jota johtavat yhdessä komissio ja parlamentti ja johon kuuluu edustajia parlamentin eri valiokunnista.

Vuodesta 1996 lähtien työryhmä on antanut käyttökelpoisia suosituksia Prince-määrärahojen jakamiseksi eri tiedotuskampanjoille ja yhteisten toimien tehostamiseksi.

Vuoden 2002 talousarviossa näille politiikoille on myönnetty määrärahoja noin 98 miljoonaa euroa, joka on merkittävä summa rahoitusnäkyvien otsakkeessa 3, jonka useimmista ohjelmista on sovittu yhteispäätösmenettelyssä.

Oikeudellisten näkökohtien suhteen budjettivaliokunta on aina kannattanut sitä, että tiedotuspolitiikan tulee kuulua komission toimivaltaan, kuten esitetään 6. toukokuuta 1999 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa (37 b kohta). Valiokunta vastustaa jyrkästi neuvoston pyrkimyksiä luoda oikeusperusta ja katsoo, ettei käsiteltävänä oleva tiedonanto ole lainsäädäntömenettelyn ensimmäinen vaihe. Tiedonantoon sisältyvä rahoitus selvitys on syytä katsoa pelkästään viitteelliseksi, koska tarvittavista määrärahoista päättää talousarvioviranomaisen vuotuisen talousarviomenettelyn yhteydessä.

Toiminnallisen vajeen aiheuttaneen uudelleenorganisointivaiheen jälkeen komissio on ilmaissut halukkuutensa yhteistyöhön, jota Euroopan parlamentti on esittänyt. Yhteistyöhalukkuus käy ilmi tiedonannosta, mitä lausunnon valmistelija pitää erittäin myönteisenä seikkana.

Valmistelija haluaa myös palauttaa mieleen, että asiassa on edistytty käyttämällä budjettivälineitä; esimerkkinä mainittakoon vuosi vuodelta käytetyt varaukset, jotka kattavat myös vuoden 2002. Komission ilmaisema myönteinen lähestymistapa tuottanee nopeasti parlamentin esittämien periaatteiden suuntaisia konkreettisia tuloksia ja mahdollistanee vielä varauksessa olevien määrärahojen vapauttamisen.

On kuitenkin tullut aika asettaa suoritustavoitteita, jotka perustuvat välineiden keskittämiseen,

jolloin saadaan aikaan säästöjä nyt luodun synergian ansiosta.

Valmistelija ehdottaa, että komissio ja parlamentti esittäisivät ehdotuksia toimintasuunnitelmassa, josta työryhmä voisi keskustella ja josta voitaisiin sopia seuraavan talousarviomenettelyn yhteydessä.

Lopuksi valmistelija muistuttaa, että budjettivaliokunta ei ole vakuuttunut mahdollisuudesta ulkoistaa tiedotuspolitiikkaa, koska näin luovuttaisiin tärkeästä osasta julkista palvelua, mikä olisi ristiriidassa niiden periaatteiden kanssa, jotka Euroopan parlamentti asetti vuoden 2000 talousarviossa ja jotka koskivat teknisen tuen toimistojen lakkauttamista ja täyden vastuun antamista komissiolle kaikista julkisen viranomaisen tehtävistä.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Budjettivaliokunta pyytää asiasta vastaavaa kulttuuri-, nuoriso-, koulutus-, tiedonvälitys- ja urheiluvaliokuntaa sisällyttämään seuraavat osat päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

Talousarvionäkökohdat

katsoo, että komission toteuttaman tiedotus- ja viestintäpolitiikan tulee ilmentää kaikkien toimielinten tavoitteita ja toimintoja, koska ne rahoitetaan Euroopan unionin talousarvioista;

palauttaa mieleen, että vuoden 1996 talousarviossa otettiin käyttöön toimielinten väliseen yhteistyöhön perustuva järjeistämismenettely, jonka tavoitteena oli saada aikaan hallinnollisten ja inhimillisten voimavarojen synergia ja parempi vastine Euroopan veronmaksajien rahoille;

korostaa, että talousarvioviranomaisen päättämien välineiden, kuten varausten, käyttö vuodesta 1996 lähtien sekä parlamentin ja komission yhdessä johtaman toimielinten välisen työryhmän perustaminen on taanneet unionin tiedotus- ja viestintäpolitiikan poliittisen ohjauksen;

pitää myönteisenä, että komissio on viime aikoina – vuosikausia jatkuneen vastustuksen ja tehottomuuden jälkeen – pyrkinyt täyttämään parlamentin pyynnöt tiedotus- ja viestintäpoliittisen strategian luomisesta; odottaa konkreettisia tuloksia nopeasti, jotta voidaan vapauttaa vuoden 2002 talousarviossa vielä varauksessa olevat määrärahat;

aikoo jatkaa uudelleenorganisointiprosessia vuonna 2003 erityisesti keskittämällä edelleen tämän politiikan välineitä ja luomalla realistisen ohjelman säästöjen aikaansaamiseksi hallinto- ja henkilöstömenoissa;

vahvistaa, että tiedotus- ja viestintäpolitiikka kuuluu selvästi komission toimivaltaan, kuten esitetään 6. toukokuuta 1999 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa, ja katsoo siksi, että ei tarvita erityistä oikeusperustaa.

5. helmikuuta 2002

KANSALAISVAPAUKSIEN JA -OIKEUKSIEN SEKÄ OIKEUS- JA SISÄASIOIDEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO

kulttuuri-, nuoriso-, koulutus-, tiedonvälitys- ja urheiluvaliokunnalle

Komission tiedonanto: Euroopan unionin tiedotus- ja viestintäpolitiikan uusi yhteistyökehys (KOM(2001) 354 – C5-0465/2001 – 2001/2192(COS))

Valmistelija: Michael Cashman

ASIAN KÄSITTELY

Kansalaisvapauksien ja -oikeuksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta nimitti kokouksessaan 21. marraskuuta 2001 valmistelijaksi Michael Cashmanin.

Valiokunta käsittelee lausuntoluonnosta kokouksissa 22. tammikuuta 2002 ja 4. helmikuuta 2002.

Viimeksi mainitussa kokouksessa valiokunta hyväksyi seuraavat johtopäätökset yksimielisesti.

Äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Ana Palacio Vallelersundi (puheenjohtaja), Robert J.E. Evans (varapuheenjohtaja), Giacomo Santini (varapuheenjohtaja), Michael Cashman (valmistelija), Christian Ulrik von Boetticher, Alima Boumediene-Thiery, Charlotte Cederschiöld, Carmen Cerdeira Morterero, Ozan Ceyhun, Gérard M.J. Deprez, Francesco Fiori (Carlos Coelhon puolesta työjärjestyksen 153 artiklan 2 kohdan mukaisesti), Jorge Salvador Hernández Mollar, Margot Keßler, Timothy Kirkhope, Eva Klamt, Jean Lambert (Pierre Jonckheerin puolesta), Baroness Sarah Ludford, William Francis Newton Dunn, Hubert Pirker, Bernd Posselt, Martine Roure, Heide Rühle, Olle Schmidt (Lousewies van der Laanin puolesta), Ilka Schröder, Patsy Sörensen, The Earl of Stockton (Mary Elizabeth Banottin puolesta), Anna Terrón i Cusí, Astrid Thors (Francesco Rutellin puolesta työjärjestyksen 153 artiklan 2 kohdan mukaisesti) ja Gianni Vattimo (Adeline Hazanin puolesta).

LYHYET PERUSTELUT

Valiokunta pitää myönteisenä komission tiedonantoa Euroopan unionin tiedotus- ja viestintäpolitiikan uudesta yhteistyökehyksestä. Euroopan unionin nykyisten politiikkojen täytäntöönpanon ja tulevan kehityksen tulee perustua unionin kansalaisten aktiiviseen ja tietoiseen osallistumiseen. Lausunnon valmistelija pitää erityisen myönteisenä pyrkimyksiä koordinoita toimielinten tiedotustoimintaa ja tarjota tietoa niin pitkälti kuin mahdollista yhdestä paikasta, jotta kansalaisten ei tarvitse haluamansa tiedon saamiseksi ymmärtää EU:n toimielinrakenteita.

Eräs keskeinen asia EU:n toimielinten tiedotuspolitiikassa on yleisön oikeus tutustua asiakirjoihin. Kuten valmistelija totesi useaan kertaan toimielinten asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annetun asetuksen 1049/2001 yhteydessä, asiakirjoja ei voida erottaa niiden sisältämästä tiedosta. Sen vuoksi toimielinten tiedotus- ja viestintäpolitiikka on koordinoitava asetuksen 1049/2001 toimien täytäntöönpanon kanssa. Esimerkiksi toimielinten tiedotusyhteistyöryhmän (IGI), joka vastaa tiedotustoimien koordinoinnista erityisesti parlamentin ja komission välillä, tulisi vastata myös asetuksen 1049/2001 15 artiklassa tarkoitetuista toimista, eli tutkia parhaita käytäntöjä, tarkastella mahdollisia ristiriitoja ja keskustella asiakirjoihin tutustumista koskevasta tulevasta kehityksestä.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Kansalaisvapauksien ja -oikeuksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta pyytää asiasta vastaavaa kulttuuri-, nuoriso-, koulutus-, tiedonvälitys- ja urheiluvaliokuntaa sisällyttämään seuraavat osat päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

Johdanto-osan 1 a viite (uusi)

- ***ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 1 artiklan, jonka mukaan "päätökset tehdään mahdollisimman avoimesti ja mahdollisimman lähellä kansalaisia", sekä EY:n perustamissopimuksen 255 artiklassa vahvistetut avoimuuden vaatimukset, joiden perusteella lainsäädännöstä vastaavat toimielimet velvoitetaan sallimaan niiden asiakirjoihin tutustuminen,***

Johdanto-osan 3 a viite (uusi)

- ***ottaa huomioon komission valkoisen kirjan eurooppalaisesta hallintotavasta (KOM(2001) 428), jonka puitteissa on tarkoitus luoda rakentava vuoropuhelu ja kansalaisten ja kansalaisyhteiskunnan ja talouselämän edustajien aktiivinen osallistuminen Euroopan kehittämiseen ja jossa vaaditaan unionin toimien ja kansallisten toimien läheistä vuorovaikutusta sekä palautetaan mieleen EY:n perustamissopimuksen 10 artikla, jonka nojalla jäsenvaltiot toteuttavat kaikki yleis- ja erityistoimenpiteet, jotka ovat aiheellisia yhteisön toimielinten säädöksistä johtuvien velvoitteiden täyttämiseksi ja yhteisön päämäärän toteuttamisen helpottamiseksi,***

Johdanto-osan -A kappale (uusi)

-A. *on vakuuttunut siitä, että tiedotus- ja viestintäpolitiikassa on järkeä vain siinä tapauksessa, että sen tavoitteena on saavuttaa jatkuva vuorovaikutus tiedon vastaanottajan kanssa, ja että tätä vuorovaikutusta helpottavat tästä eteenpäin uudet teknologiat, kuten Internet ja muut interaktiiviset palvelut, joista hyötyvät yhä useammat kansalaiset,*

H a. *katsoo, että Euroopan parlamentti on aina edistänyt päätöksentekoprosessin avoimuutta, asiakirjojen saatavuutta ja kokousten julkisuutta, jotka ovat edellytyksiä yhteydenpidolle kansalaisiin ja heidän tiedonsaannilleen; että nämä tavoitteet sisältyvät perussopimukseen, asetukseen (EY) 1049/2001 sekä parlamentin työjärjestykseen; että se on erityisesti parlamentin puhemiehen vaaleissa saanut yhteyden kansalaisiin, jotka ovat voineet seurata tapahtumaa suorana audiovisuaalisena lähetyksenä Internetissä;*

H b. *katsoo, että Euroopan parlamentin pitäisi lähettää omat täysistuntonsa ja valiokuntien kokoukset suoraan Internetin välityksellä sekä tuoda niistä tehdyt tallenteet kansalaisten ulottuville arkiston ja hakuohjelman avulla; että tämä tavoite vastaa parlamentin työjärjestyksestä, jonka mukaan kokoukset ovat julkisia, asetusta (EY) 1049/2001, jossa asiakirjojen määritelmään sisällytettiin myös ääni- ja videotallenteet, perussopimuksissa edellytettyä avoimuutta sekä kansalaisten tiedonsaantia ja yhteydenpitoa koskevaa tavoitetta;*

K a. *katsoo, että toimielinten pitäisi keskittää enemmän resursseja tiedotukseen ja yhteydenpitoon Internetin välityksellä, sillä Internet saavuttaa suuren osan väestöstä hyvin pienillä kustannuksilla,*

- 1 kohta (uusi)

-1. *katsoo, että Euroopan unionin toimielinten ja erityisesti lainsäädännöstä vastaavien toimielinten johdonmukaisessa tiedotus- ja viestintäpolitiikassa on otettava huomioon kansalaisten oikeus osallistua Euroopan kehittämiseen sekä toimielinten tarve perustaa politiikkansa demokraattiseen yhteisymmärrykseen;*

4 a kohta (uusi)

4 a. *pitää myönteisenä interaktiivisen "Europe Direct" -tiedotuspalvelun tarjoamista kansalaisille, jotka ovat kiinnostuneita tietämään oikeutensa tai unionin politiikkojen tarjoamat mahdollisuudet; kehottaa komissiota varmistamaan, että tämä palvelu on toimielinten yhteinen, saatavissa Internetin välityksellä ja linkitetty muihin apupalveluihin, joita tiedotuslinkit tarjoavat unionin ja ehdokasvaltioiden alueella;*

6 kohdan toinen alaviite

- tosiasioihin perustuva tiedottaminen, *erityisesti Euroopan unionin päätöksentekoprosesseista ja tulevia päätöksiä valmistelevista asiakirjoista (asetus (EY) 1049/2001),*
- 11 a. katsoo, että Euroopan parlamentin täysistuntojen ja valiokuntien kokousten suora lähettäminen Internetissä, kuten tehtiin parlamentin puhemiehen vaalien yhteydessä, sekä sellaisen arkiston ja hakuohjelman toteuttaminen, joiden avulla kansalaiset voivat seurata näistä kokouksista tehtyjä tallenteita, ovat tavoitteita, joiden avulla voidaan saavuttaa Euroopan parlamentin työjärjestyksen mukainen kokousten julkisuus, panna täytäntöön asetus 1049/2001, jossa asiakirjojen määritelmään sisällytettiin myös ääni- ja videotallenteet, päästä perussopimuksissa edellytettyyn avoimuuteen sekä toteuttaa kansalaisten tiedonsaannin ja yhteydenpidon parantamista koskeva yleinen tavoite ja siten tuoda heidät lähemmäksi EU:n toimielimiä;**

15 kohta

15. ehdottaa, että tiedottamista käsittelevän toimielinten välisen työryhmän (IGI) *tulisi vastata asetuksen 1049/2001 15 artiklassa, jonka nojalla perustetaan toimielinten välinen komitea takaamaan tutustumisoikeuden käyttö, tarkoitetuista tehtävistä ja kokoontua* vähintään kolmen kuukauden välein, arvioitava toimintaa säännöllisesti, ehdotettava toiminnan kehittämistä koskevia asianmukaisia suuntaviivoja ja raportoitava Euroopan toimielimille;

15 a kohta (uusi)

- 15 a. ehdottaa, että tiedottamista käsittelevän toimielinten välisen työryhmän (IGI) puheenjohtajana toimisi Euroopan parlamentin varapuhemies, joka on nimitetty vastaamaan avoimuudesta ja oikeudesta tutustua asiakirjoihin parlamentin työjärjestyksen 172 artiklan 6 kohdan mukaisesti;¹**

33 kohta

33. pyytää kansallisia hallituksia ja parlamentteja *sekä alueellisia ja kunnallisia viranomaisia isännöimään näitä "Euroopan unionin taloja" ja osallistumaan niiden toimintaan;*²

---

¹ Hyväksytty täysistunnossa 13.11.2001 (tarkistus 10 työjärjestykseen).

² Kulttuuri-, nuoriso-, koulutus-, tiedonvälitys- ja urheiluvaliokunnan esittelijä on ehdottanut, että komissio perustaisi yhdessä parlamentin kanssa kaikkiin jäsen- ja ehdokasvaltioihin "Euroopan unionin taloja" (CULT-valiokunnan mietintö, PR/449527, 32 kohta).

39 kohta

39. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauseelman neuvostolle ja komissiolle, *Euroopan unionin muille toimielimille ja elimille sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.*